

Brasilianterrieri-Fox Paulistinha ry.
Jalostustoimikunta

BRASILIANTERRIEREIDEN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA Voimassa 2016-2020

Hyväksytty vuosikokouksessa xx.xx.xxxx
Hyväksytty Suomen Terrierijärjestössä xx.xx.xxxx
Hyväksytty Suomen Kennelliitossa xx.xx.xxxx

1.	YHTEENVETO	3
2.	RODUN TAUSTA.....	3
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	4
3.1.	Rotua harrastava yhdistys	4
3.2.	Jalostustoimikunta	5
4.	NYKYTILANNE.....	6
4.1.	Populaation koko ja rakenne.....	6
4.1.1.	Kanta muissa maissa	6
4.1.2.	Kanta Suomessa.....	6
4.1.3.	Tehollinen populaatiokoko.....	7
4.2.	Luonne ja käyttöominaisuudet	8
4.2.1.	Nykyinen käyttötarkoitus.....	8
4.2.2.	Luonne ja käyttöominaisuudet	8
4.3.	Terveys	9
4.3.1.	Brasilianterriereillä Suomessa esiintyvät sairaudet	9
4.3.2.	Sairaustiedot muista maista	19
4.4.	Ulkomuoto	19
5.	YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	20
6.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT	20
6.1.	Visio.....	20
6.2.	Rotujärjestön tavoitteet	21
6.2.1.	Populaation kokonaistila ja rakenne	21
6.2.2.	Luonne.....	21
6.2.3.	Käyttöominaisuudet	21
6.2.4.	Terveys	21
6.2.5.	Ulkomuoto	22
6.3.	Rotujärjestön strategia	22
6.3.1.	Jalostustoimikunnan suositukset kasvattajille	22
6.3.2.	Suosituksset kaikille brasilianterrierin omistajille	24
6.3.3.	Muita toimenpiteitä.....	24
6.4.	Uhat ja mahdollisuudet.....	24
6.5.	Varautuminen ongelmiin	26
6.6.	Toimintasuunnitelma jto:n toteuttamiseksi.....	28
7.	TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA.....	29
8.	LÄHTEET	31
9.	LIITTEET	32

1. YHTEENVETO

Brasilianterrieri on keskikokoinen terrieri, joka on 1800-luvun lopulla päätynyt Brasiliaan, ja muotoutunut omaksi rodukseensa risteytymällä paikallisten koirien kanssa. Rodun kantakirja on kotimaassaan Brasiliassa edelleen avoin ja rotuunottoja on vuositasaalla useita.

Rekisteröityjä brasilianterriereitä oli 29.11.2015 Suomessa 1638 kappaletta. Rekisteröintimäärät ovat olleet laskusuhtanteisia viime vuosina, myös kasvattajien määrä on vähentynyt.

Rotu pohjautuu pääsääntöisesti samoihin linjoihin sekä Suomessa että muualla maailmassa, ja näin ollen jalostuksessa tulisi ottaa huomioon mahdollisimman tasainen jalostusyksilöiden käyttö ja mahdollisimman monen sukulinjan säilyttäminen.

Kotimaassaan brasilianterriereitä arvostetaan seurakoirana, mutta lisäksi metsästys- ja vahtikoirina. Suomessa brasilianterriereitä käytetään lähinnä seura-, harrastus- ja näyttelykoirana. Luonteeltaan brasilianterrieri on sosiaalinen, iloinen ja oppivainen, kuitenkin myös varauksellinen vieraiden kanssa. Arkuutta, pelokkuutta ja aggressiivisuutta esiintyy jonkun verran.

Yleisesti ottaen brasilianterrieri on terve rotu. Perinnöllisiä sairauksia ja vikoja kuitenkin esiintyy. Jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteena on rodunomainen, fyysisesti ja psyykkisesti terve brasilianterrieri, jonka tulee jatkossakin pystyä täyttämään tehtävänsä miellyttävänä seurakoirana ja jonka kanssa voi myös harrastaa monipuolisesti. Brasilianterrieripopulaatiota koskeva keskeisin jalostustavoite on pitää rodun jalostuspohja vähintään yhtä laajana kuin se tällä hetkellä on. Tavoitteen saavuttamiseksi vältetään liiallista sukusiitosta sekä ”matadorijalostusta” ja pyritään käyttämään yksilöitä tasaisesti mahdollisimman monien sukulinjojen säilyttämiseksi jalostuksessa. Luonnetta koskeva keskeisin jalostustavoite on pyrkimys kasvattaa hyväluonteisia brasilianterriereitä, jotka sopeutuvat hyvin nykypäivän elämään ja soveltuvat monenlaiseen harrastustoimintaan. Terveysten osalta keskeisin jalostustavoite on pyrkiä säilyttämään tilanne vähintään yhtä hyvänä, mitä se nyt on.

Tavoiteohjelmassa esitetään keinot tavoitteisiin pääsemiseksi. Näitä ovat mm. jalostussuosituksien, rodun tilanteen seuraaminen tietoja kokoamalla, tilastoimalla ja julkistamalla, kasvattajien koulutus sekä kansainvälinen yhteistyö. Lisäksi tarkastellaan rotuun kohdistuvia riskejä sekä esitetään tavoiteohjelman toteutumisen seurantakeinot.

2. RODUN TAUSTA

Clube do Fox Paulistinha, Brasilia kertoo (vapaa suomennos):

”Tämä meidän pieni brasilialaisemme, terrier brasileiro saapui Amerikan mantereelle suurten purjehtijoiden aikakaudella. Erinomaisena metsästäjänä se huolehti laivojen ruumassa rottien metsästyksistä. Ja tällä hetkellä sen sukulaisia tavataan kaikissa Amerikan maissa.

Miksi siis eniten Brasiliassa? Siksi, että täällä oli portugalilaisia, joiden valtavista varastoista myytiin kaikkea Madamen pitsivaatteista kapakalaan ja papusäkkeihin. Ei ole mitään sopivampaa tälle varastolle kuin pieni vahti, erinomainen hälyttäjä, pelätty rotanmetsästäjä, ei kovin suuriruokainen, lyhytkarvainen ja siisti. Tämä on kuvaus pikku brasilialaisesta toiminnassa.

Brasiliassa ei ole yhtään ihmistä, jolla ei olisi nähdessään kuvan brasilianterrieristä kerrottavana kertomusta ihan samannäköisestä koirasta, joka oli isän tai isoisan perheenjäsen ja joka persoonallisuudellaan oli jättänyt ikuisen muiston. Ja näin oli kirjoitettu sen historia Brasiliassa.”

Brasilianterrieri tai Fox Paulistinha (=pieni sao paololainen), kuten brasilialaiset sitä kutsuvat, on keskikokoinen terrierirotu. Brasilianterrierin esi-isät eivät ole kotoisin Brasiliasta. 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa useat nuoret brasilialaiset opiskelivat Euroopassa, etenkin Ranskassa ja Englannissa. Nämä nuoret palasivat perheineen maatiloille, joilta he olivat lähteneet. Palatessaan kotiin heillä oli usein tuliaisina aviopuoliso, hevonen ja koira. Pieni koira sopeutui maatilän elämään ja risteytyi paikallisten pienten pihakoirien (kuten pinseri ja chihuahua) kanssa. Näin muotoutui uudentyyppinen koira, jonka ulkomuoto vakiintui muutaman sukupolven aikana. Kun suuret kaupungit kehittyivät, niiden komeat kaupunkikeskukset houkuttelivat maanviljelijöitä perheineen ja työntekijöineen. Siten pieni koira joutui kokemaan toisenkin ympäristömuutoksen.

Tärkeitä henkilöitä Brasiliassa rodun kokoamisessa kantakirjaan ja hyväksyttämässä FCI:n ovat olleet Dona Marina Camargo de Oliveira (Kennel Marilu) ja Marina Vicari Lerario (Kennel Taboao).

Ensimmäisen rotumääritelmän brasilianterrierille laati Clube do Terrier, Sao Paolo vuonna 1960, ja rotumääritelmä uudistettiin vuonna 1964. Virallisten rekisteröintien pohjaksi Clube do Fox Paulistinha, Sao Paolo uudisti rotumääritelmän jälleen vuonna 1981. Brasilian Kennelkeskusjärjestö CBKC hyväksyi rotumääritelmän vuonna 1993.

Brasilianterrieristä tuli FCI:n väliaikaisesti hyväksymä rotu vuonna 1995 (FCI standardi 341). Ensimmäinen FCI:n hyväksymä virallinen rotumääritelmä on päivätty 04.06.1996. FCI:n virallisen rodun statuksen CACIB oikeuksineen brasilianterrieri sai Meksikon maailmannäyttelyssä toukokuussa 23.07.2007.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

3.1. ROTUA HARRASTAVA YHDISTYS

Brasilianterrieri – Fox Paulistinha ry perustettiin vuonna 2001 ja merkittiin yhdistysrekisteriin 23.04.2002. Yhdistys toimii rotua harrastavana yhdistyksenä rotujärjestönsä Suomen Terrierijärjestö ry - Finlands Terrier Organisation rf:n alaisuudessa. Yhdistyksen toiminta kattaa koko maan.

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia brasilianterriereistä kiinnostuneiden yhdyssiteenä ja pyrkiä edistämään rodun tuntemusta Suomessa Suomen Kennelliitto-Finnska

Kennelklubben ry:n jäsenyhdistyksenä. Yhdistyksen tavoitteena on myös syventää jäsenistön tietämystä brasilianterriereiden hoidosta, terveydestä, kasvatuksesta ja jalostuksesta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Brassi-jäsenlehteä, ylläpitää yhdistyksen internet-sivuja, järjestää erilaisia koulutus- ja neuvontatilaisuuksia, leirejä sekä näyttelyitä. Yhdistys seuraa aktiivisesti rodun tilannetta ja kenneltoimintaa sekä Suomessa että ulkomailla ja ylläpitää yhteyksiä muihin vastaaviin yhdistyksiin sekä tekee yhteistyötä yritysten ja yhteisöjen kanssa, joiden toiminta läheisesti liittyy brasilianterriereiden pitoon ja hoitoon.

Yhdistyksen asioita hoitaa syyskokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu sääntömääräisessä syyskokouksessa yhdeksi (1) vuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja ja kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan valitut viisi (5) muuta varsinaista jäsentä, joista kaksi (2) tai kolme (3) eroaa vuosittain. Hallituksen varsinaisten jäsenten lisäksi valitaan kahdesta neljään (2-4) varajäsentä kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä ottaa keskuudestaan tai yhdistyksen ulkopuolelta sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt. Yhdistyksellä on myös pentuvälitys, jonka vetäjän valitsee hallitus.

3.2. JALOSTUSTOIMIKUNTA

Yhdistyksellä on jalostustoimikunta, jonka puheenjohtaja valitaan sääntömääräisessä syyskokouksessa yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtaja valitsee jalostustoimikuntaan tarpeelliseksi katsomansa määrän jäseniä, jotka hallitus vahvistaa jalostustoimikunnan jäseniksi.

Jalostustoimikunnan tehtävänä on tiedottaa ja neuvoa, kerätä ja hyödyntää tietoa, seurata rodun tasoa ja kartoittaa ja vastustaa perinnöllisiä sairauksia sekä laatia tavoite- ja toimintaohjelmia, huolehtia yhteydenpidosta ja tietojen vaihdosta.

Jalostustoimikunnan tulee:

- seurata rodun kehitystä Suomessa ja ulkomailla ja erityisesti rodun kotimaassa ja jakaa rotutietoutta
- toimia puolueettomasti, objektiivisesti ja rodun parhaaksi huomioiden koko käytettävissä oleva koiramateriaali
- kerätä ja jakaa tietoa kokonaisvaltaisesti rodun terveydestä, luonteesta, käyttöominaisuuksista ja ulkomuotoseikoista
- tulee pitää yhteyttä kotimaisiin ja ulkomaisiin rotuyhdistyksiin sekä kasvattajiin ja ohjata ja neuvoa uusia kasvattajia ja urosten omistajia
- järjestää koulutustilaisuuksia ja valmistaa koulutusmateriaalia sekä jalostusta käsitteleviä artikkeleita
- seurata rodussa tapahtuvia muutoksia ja tiedottaa rotujärjestölle ja jäsenistölle niiden mahdollisista vaikutuksista rotuun
- kantaa päävastuu JTO:n ja PEVISA ohjelman laatimisesta, päivityksestä ja sen seurannasta
- käsitellä viiveettä rodun poikkeuslupa-anomukset ja muut lausuntoa vaativat asiat sekä vastata näihin kirjallisesti ja tarvittaessa perustella kantansa
- seurata viranomaisten sekä kennelkattojärjestöjen koiranjalostusta koskevia määräyksiä ja tiedottaa niistä

4. NYKYTILANNE

4.1. POPULAATION KOKO JA RAKENNE

4.1.1. Kanta muissa maissa

Rodun kantakirja on kotimaassa Brasiliassa avoin. Siellä on edelleen suuri rekisteröimättömien ranch-koirien populaatio, joka on tietyllä, rajatulla alueella vuosikymmeniä kasvatettu yhteisö.

Avoin rotukirja merkitsee sitä, että rotuunotot ovat Brasiliassa edelleen mahdollisia. Vuositasolla useita koiria otetaan rotuun. Rotuunotto tapahtuu koiran omistajan omasta pyynnöstä niin, että kolme (3) rodulle hyväksytyä ulkomuototuomaria arvioi koiran, kirjoittaa siitä hyväksyvän tai hylkäävän lausunnon, joiden perusteella omistaja voi tarjota koira rekisteröitäväksi.

Maassa järjestetään rotuunottotilaisuuksia, joissa kuka tahansa koiran omistaja voi esittää koiransa rotuun otettavaksi. Koiran omistaja voi esittää myös koiransa joko näyttelyiden yhteydessä tai yksityisesti haluamilleen tuomareille lausuntoa varten. Brasiliassa rotuunotettu koira on sekä näyttely- että valioarvokelpoinen. Rotuunotettu koira ei voi saada CBKC:n Export Pedigreetä.

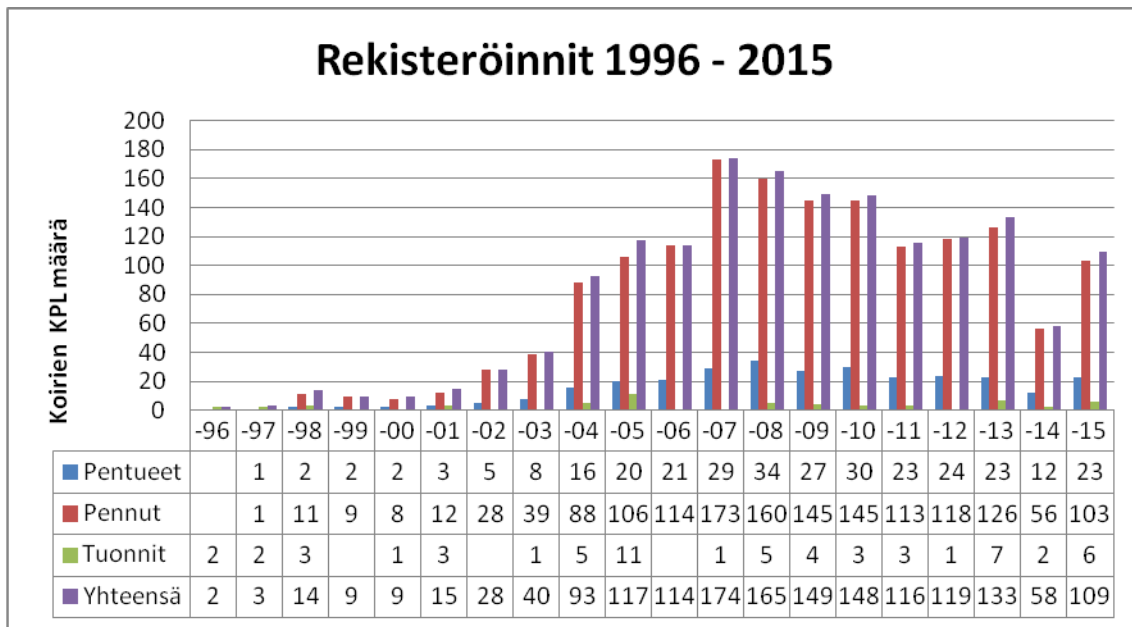
Brasilianterriereitä rekisteröitiin rodun kotimaassa vuonna 2009 844 kpl:ta ja vuonna 2013 787 kpl:ta. Brasilianterrieri on 30:ksi suosituin rotu kotimaassaan. Rodun kasvatus on Brasiliassa hyvin paikallista. Pääkasvatusalueita ovat Sao Paolon osavaltio, joka on rodun ns. koti. Alue jatkuu Rio Janeiron osavaltioon pohjoisessa ja Etelä-Brasilian ”Gaucho” (Rio Grande Do Sul) alueille. Kasvatusta on lisäksi pääkaupungissa Brasiliassa ja Goiania osavaltiossa sekä pohjoisimpana Belo Horizonten alueella.

Suomi on ylivoimaisesti merkittävin rodun kasvatusmaa Brasilian jälkeen. Pohjoismaista Ruotsissa (rekisteröityjä 25 kpl 31.7.2009 ja vuoden 2015 loppuun mennessä 150-200 kpl:ta), Norjassa ja Tanskassa on brasilianterriereitä. Muita maita, joissa on merkittävä määrä brasilianterriereitä ovat mm. Portugali, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Saksa, Italia, Espanja ja USA.

4.1.2. Kanta Suomessa

Ensimmäiset brasilianterrierit saapuivat Brasiliasta Suomeen 28.6.1996. Chiquita do Taboao ja Dado Taboao tulivat Jyvämäen kenneliin Kennel Taboaoasta. Ensimmäinen brasilianterrieri pentue syntyi kennel Jyvämäkeen 5.6.1997, pentueeseen syntyi 1 pentu Jyvämäen Fox Paulistinha. Kennel Jyvämäkeen saapuivat kesäkuussa 1997 seuraavat koirat, Stick Taboao ja Rose do Taboao. Myöhemmin samana vuonna kennel Higienopolikseen tulivat Jimmy Absoluto ja Alba Arisduth De Marilu kennel Marilusta. Näistä viiden koiran (Jimmy Absoluto, Stick Taboao, Alba Arisduth De Marilu, Chiquita Do Taboao ja Rose do Taboao) jalostuspanos on merkittävä koko Suomen brasilianterrieri populaation kannalta.

Taulukko 1. Rekisteröinnit 1996–2015

Rekisteröinnit kasvoivat ensimmäiset kymmenen vuotta huomattavasti rodun tullessa koko ajan tunnetummaksi. Samoin kasvattajien määrä kasvoi nopeasti. Vuonna 2010 kennelnimen omistavia brasilianterrierien kasvattajia oli 36 kappaletta.

Brasilianterrierien kasvattajia on ollut 1996-2015 vuosina yhteensä 48 joista 15 Yhden pentueen kasvattaja. Ilman kennelnimeä syntyneitä pentueita on koko aikana ollut 22 kappaletta (Vuonna 2015; 2 pentuetta, 2013; 1 pentue, 2012; 3 pentuetta, 2011; 2 pentuetta, 2010; 6 pentuetta, 2009; 2 pentuetta, 2008; 1 pentue, 2007; 4 pentuetta ja vuonna 2006; 1 pentue.) Huippuvuoden 2007 jälkeen kääntyi loivaa n laskuun.

Kennelnimellä kasvattavien kasvattajien määrä on viimeisen viiden vuoden aikana laskenut, 1.1.2016 kennelnimellä kasvattavia oli 32 kappaletta. On odotettavissa, että seuraavan kahden vuoden aikana kennelnimellä kasvattavien määrä tulee huomattavasti laskemaan.

Tavoitteena tulisi olla jalostusyksilöiden tasainen käyttö ja mahdollisimman monen sukulinjan säilyttäminen.

Sukulinjojen monimuotoisuutta voidaan tarkastella tuontikoirien keskeisillä SS% vertailuilla. Ensimmäisessä taulukossa on vertailtu Suomeen tuotujen urosten keskinäisiä SS% ja toisessa Suomeen tuotujen narttujen keskinäisiä SS%, liite 3. Sen perusteella voidaan sanoa, että kanta Suomessa ei valitettavasti ole kovin laaja, vaan koirilla on pääsääntöisesti sukulaisuussuhde toisiinsa.

4.1.3. Tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatiokoko, N_e , kuvaa jalostuspohjan laajuutta. Laskennassa on käytetty tehollisen populaatiokoon kaavaa: $N_e = 4 \times N_m \times N_f / (N_m + N_f)$.

N_e = tehollinen populaatiokoko, N_m = jalostukseen käytettyjen urosten määrä, N_f = jalostuksen käytettyjen narttujen määrä. Käytetty tehollisen populaatiokoon kaava perustuu ideaalipopulaation oletukselle, jolloin jalostukseen käytetyt koirat eivät ole sukua keskenään, ja antaa siten yliarvion todelliseen nähden.

Tehollinen populaatiokoko on sitä pienempi, mitä pienempää osaa rodun kannasta käytetään jalostukseen. Mitä pienempi tehollinen populaatio on, sitä nopeammin sen keskimääräinen sukusiitosaste kasvaa ja jalostuspohja kapenee. Lisäksi se alentaa populaation vastustuskykyä erilaisia uhkatekijöitä, kuten perinnöllisiä sairauksia vastaan.

Taulukko 2 Tehollinen populaatiokoko ja sukusiitoksen keskiarvo vv. 1997-2015 (Lähde: KoiraNet)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Jalostukseen käytetyt urokset	1	2	2	1	3	4	6	10	16	15	20	25	23	24	22	18	19	11	21
Jalostukseen käytetyt nartut	1	2	2	2	3	5	8	15	20	21	29	33	26	29	21	25	26	11	22
Sukusiitos-%	16,8	0,5	7,81	12,5	8,43	2,99	6,85	3,85	5,32	4,98	4,62	5,34	5,88	5,73	4,95	4,32	5,87	6,32	5,77
Tehollinen populaatiokoko	1	3	3	2	4	6	10	17	25	25	34	40	33	36	28	30	31	15	29

Tehollinen populaatiokoko on rodussamme vielä pieni, mutta koko ajan kasvussa. Tässä täytyy myös ottaa huomioon, että koko populaatio Suomessa on vielä pieni (1653 rekisteröityä koiraa) (KoiraNet 24.3.2016). Todellinen tehollinen populaatiokoko on kuitenkin valitettavasti merkittävästi pienempi, johtuen jalostukseen käytettävien koirien sukulaisuussuhteista (liite 3). Jalostukseen tulisi ottaa mukaan suurempi osa koirapopulaatiosta, ja lisätuonnit kokonaan eri sukulinjoista olisivat tarpeen, jotta vältettäisiin pullonkaulat rodussamme.

4.2. LUONNE JA KÄYTTÖMINAISUUDET

4.2.1. Nykyinen käyttötarkoitus

Brasilianterrieri on edelleen, kuten se on aina ollut, ihmisen seuralainen. Kotimaassaan brasilianterrierit ovat usein lemmikkejä, mutta niitä arvostetaan myös metsästys- ja vahtikoirina (toimii hälyttävänä vahtina). Niitä käytetään mm. vyötiäisten, viiriäisten ja marsujen metsästykseen. Ne ovat myös taitavia rotanmetsästäjiä ja paimenia.

Suomessa brasilianterrieriä käytetään lähinnä seura-, harrastus- ja näyttelykoirana. Koirat ovat erittäin oppivaisia ja ketteriä. Ne sopivat erinomaisesti agilityyn (Brasilian MM-joukkue) ja sirkuskoiriksi. Myös tottelevaisuuskoe, MEJÄ (metsästyskoirien jäljestyskoe) sekä rauniot sopivat brasilianterrierille. Palveluskoirakokeisiin koira ei voi osallistua, koska rodulla ei ole PK-oikeuksia. Ainoastaan omistajan halu harrastaa koiransa kanssa määrää käytön monimuotoisuuden.

4.2.2. Luonne ja käyttöominaisuudet

Koska brasilianterrieri on alun perin työterrieri, tulee sen olla luonteeltaan sitkeä, sinnikäs ja rohkea. Se kykenee itsenäiseen työskentelyyn esimerkiksi rottajahdissa tai pienriistan metsästyksessä. Brasilianterrierin luonteeseen kuuluu olennaisena osana vahtikoiran terävyys olematta kuitenkaan arka tai vihainen. Brasilianterrieri ei saa olla liian terävä, se ei saa käydä kiinni mahdolliseen uhkaan, vaan sen tulee vahtia ja puolustaa vain haukkumalla.

Vilkkaus kuuluu brasilianterrierin ominaispiirteisiin, sanotaanhan rotumääritelmässäkin, että brasilianterrierin tulee olla väsymätön, tarkkaavainen, toimielias ja innokas. Vilkkaus ei kuitenkaan saa olla hallitsevia ominaisuuksia koirassa.

Tietoa luonteesta on saatu terveystarkastuksilla ja näyttelyarvosteluiden perusteella. Terveystarkastuksissa on kysytty sosiaalisuutta ihmisten kanssa, sosiaalisuutta koirien kanssa, iloisuutta, arkuutta, varauksellisuutta, hermostuneisuutta, aggressiivisuutta, pelokkuutta sekä oppivaisuutta. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että pääsääntöisesti koirat ovat sosiaalisia sekä koirien että ihmisten kanssa, ollen kuitenkin myös varauksellisia. Ne ovat myös iloisia ja oppivaisia. Kyselyiden perusteella kuitenkin arkuutta, pelokkuutta ja aggressiivisuuttakin esiintyy. Myös näyttelyarvosteluiden perusteella tällaisia yksilöitä löytyy. Sen vuoksi näihin asioihin tulisi jalostuksessa kiinnittää erityistä huomiota. Arkoja tai aggressiivisiä koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Vuodesta 1996 vuoteen 2015, luonnetesteissä oli käynyt 54 koiraa ja MH-luonnekuvauksessa 6 koiraa. Brasilianterriereitä ei ole luonnetestattu tai MH-luonnekuvattu vielä tarpeeksi, jotta luonneprofiili olisi voitu määritellä. Vaikka luonnetesti on alun perin tarkoitettu selvittämään koiran soveltuvuutta palveluskoiraksi, soveltuu se myös brasilianterriereiden luonteiden kartoitukseen, kunhan tuloksia luettaessa muistetaan, että kokonaispistemäärää tärkeämpi tieto saadaan eri osa-alueita kuvaavista tuloksista. Luonnekuvaus soveltuu erittäin hyvin tukemaan luonnetestiä. Toivottavaa onkin, että brasilianterriereiden omistajat alkaisivat käyttää koiriaan enemmän luonnetestissä ja MH-luonnekuvauksessa, jotta rodun kokonaisvaltaisesta tilanteesta luonteen suhteen saataisiin parempi kuva.

Luotettavaa tietoa rodun luonteesta ei ole saatavissa muista maista.

4.3. TERVEYS

Rotu ei kuulu PEVISA- eli perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan. Rodun terveyden kehitystä tulee kuitenkin seurata. Jalostustoimikunnalla on jatkuva terveystarkastus netissä.

4.3.1. Brasilianterriereillä Suomessa esiintyvät sairaudet

SILMÄT

Taulukko 3. Syntyneet pennut ja silmätutkitut koirat 1997-2016 (Koiranet 22.3.2016)

Syntymä vuosi	Syntyneitä	Tutkittu	Tutkittu %	Terveitä	Terveitä %
1997	5	3	60 %	3	100 %
1998	12	2	17 %	2	100 %
1999	10	3	30 %	3	100 %
2000	10	7	70 %	6	86 %
2001	22	7	32 %	5	71 %
2002	26	8	31 %	4	50 %
2003	73	26	36 %	21	81 %
2004	88	23	26 %	19	83 %
2005	104	30	29 %	25	83 %
2006	149	43	29 %	36	84 %
2007	163	47	29 %	38	81 %
2008	149	45	30 %	36	80 %
2009	144	44	31 %	38	86 %
2010	152	28	18 %	22	79 %
2011	124	33	27 %	25	76 %
2012	113	18	16 %	13	72 %
2013	132	31	23 %	26	84 %
2014	77	4	5 %	2	50 %
2015	88	1	1 %	0	0 %
2016	23	0	0 %	0	

Katarakta eli perinnöllinen harmaakaihi

Silmän linssiin muodostuu tiivistymiä, samentumia, jotka voivat olla eriasteisia ja -kokoisia ja voivat haitata koiran näköä sekä aiheuttaa toissijaisia silmäsairauksia. Kaihimuutokset voivat pahentua koiran vanhentuessa ja vaikea-asteisena sokeuttaa koiran. Perinnöllistä kaihia on kahta tyyppiä. Ns. kortikaalinen kaihi leviää iän myötä ja aiheuttaa lopulta sokeuden. Posterioori polaari katarakta ei sen sijaan pahene.

Sairaita yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. Katarakta todettu 9 koiralla. Lisäksi 2 kpl posterioori polaari katarakta.

Lasiainen rappeuma (vitreus degeneration, morbi corporis vitrei)

Lasiainen on kirkas hyytelömäinen silmän osa. Terve lasiainen on tärkeä silmän normaalille toiminnalle; se antaa silmälle muodon, tuottaa ravinteita ja poistaa kuona-aineita sekä tukee retinaa. Lasiainen koostuu lähes 99 %:sesti vedestä. Jos lasiainen muuttuu sameaksi, vesittyy tai siirtyy paikoiltaan, näkökyky voi heiketä tai kadota. Lasiainen voi rappeutua ikääntymisen seurauksena tai rappeutuminen voi olla myös silmän sisäisen tulehduksen seurausta. Joissakin roduissa epäillään esiintyvän myös perinnöllistä lasiaisen rappeumaa.

Näitä löydöksiä on rodussamme, joten tähän on hyvä kiinnittää huomiota. Koiraa, jolla on todettu lasiaisen rappeuma, voidaan käyttää jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita lasiaisen rappeumasta.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. Lasiaisen rappeuma todettu 7 koiralla. Lisäksi merkintä epäilyttävä 3 koiralla.

PHTVL/PHPV (Persistent Hyperplastic Tunica Vasculosa Lentis, Persistent Hyperplastic Primary Vitreous)

Jäännös silmän sikiöaikaisesta verisuonesta, jonka tulisi hävitä syntymän jälkeen. Pystytään havaitsemaan pennulla ennen luovutusikää tehdyssä silmäpeilauksessa. Lievä muutos ei häiritse koiran normaalielämää, vakavin aste aiheuttaa näön menetyksen sairaassa silmässä sekä toissijaisia silmänsairauksia kuten kaihia. Asteikko 1-6.

Koiraa, jolla on todettu sairaus lievänä (aste 1), voidaan käyttää jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita sairaudesta. Yksilöt, joilla on todettu aste 2 ja sitä vakavampi, ei tule käyttää jalostukseen.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. PHTVL/PHPV todettu 2 koiralla, 1 kpl aste 1 ja 1 kpl asteet 2-6.

PPM (Persistoiva pupillaari membraani)

Sikiökautinen jäännös pupilla-aukkoa peittävästä rakenteesta. Rakenteelliset jäänteet voivat olla eriasteisia rihmoja iriksen pinnalla tai rihmoja iriksestä linssiin tai korneaan (sarveiskalvoon). Merkitys koiran terveydelle riippuu jäänteiden sijainnista ja määrästä. Normaalisti sikiökautiset kalvot ja verisuonet, jotka peittävät pupillin surkastuvat ja häviävät ennen syntymää, mutta joskus osa niistä jää jäljelle. PPM on pysyvä ja synnynnäinen tila, jolle ei ole olemassa hoitokeinoja. PPM ei aiheuta minkäänlaista ongelmaa koiralle, ainoastaan ne juosteet, jotka kulkevat linssin ja sarveiskalvon välillä voivat aiheuttaa sokeutta. PPM:t, jotka eivät ole surkastuneet yhden vuoden ikään mennessä katsotaan perinnölliseksi, mutta periytymistapa on tuntematon.

Koiraa, jolla on todettu sairaus lievänä, voidaan käyttää jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita sairaudesta. Vaikea-asteista PPM:ää sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. PPM todettu 11 koiralla.

PRA (Progressiivinen retinaalinen atrofia)

PRA on resessiivisesti periytyvä sairaus. Siinä on eri muotoja, mm. generalisoitunut eli yleistynyt PRA (perifeerinen PRA), joka aiheutuu valoista aistivien solujen vajaakehityksestä ja/tai rappeutumisesta, sekä sentraalinen PRA, joka aiheutuu valoa aistivien solujen alaisen pigmenttiepiteelin ravitsemushäiriöistä. PRA johtaa aina sokeutumiseen, sillä verkkokalvo ja sen näkösolut kuihtuvat vähitellen. PRA-sairausten tyyppi ja sen ilmenemismuodot ovat rotukohtaisia. Joillakin roduilla oireilu alkaa vasta keski-ikäisillä koirilla

tavallisesti hämäränäön heikkenemisenä, mutta joillakin roduilla oirehtiminen voi alkaa jo muutaman kuukauden iässä. Sairauden kantajat ovat kliinisesti täysin terveitä.

Sairaita yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. Kaikki tutkitut koirat terveitä PRA:n suhteen.

RD (Retinan dysplasia)

Verkkokalvon vajaakehitys, joka pystytään toteamaan jo pennulta.

RD jaetaan kolmeen luokkaan:

MRD - aste1 (Multifokaali retinan dysplasia)

Tätä vakavuusastetta ei yleisesti pidetä perinnöllisenä. Tämä on verkkokalvon dysplasian lievin muoto ja ilmenee yhtenä tai useampana poimuna koiran verkkokalvossa. Näiden poimujen vaikutus koiran näkökykyyn ei ole tutkimusten mukaan täysin tunnettu, mutta niiden ei ole myöskään todettu vaikuttavan koiran jokapäiväiseen elämään.

Koiraa, jolla on todettu MRD - aste1, voidaan käyttää jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita sairaudesta.

GRD - aste2 (Geograafinen retinan dysplasia)

Toisen vakavuusasteen verkkokalvon kehityshäiriöt ilmenevät laikkumaisina muutosalueina, verkkokalvon ohentumina tai jopa osittaisina taitoksina/irtaantumina. Tämän muodon tiedetään olevan perinnöllinen. Koiraa, jolla on todettu GRD voidaan kuitenkin käyttää jalostukseen kun jalostuspartnerin silmät eivät osoita oireita GRD:sta. Yleisesti voidaan kuitenkin toivoa, ettei koiraa, jolla on todettu GRD käytettäisi jalostukseen. GRD aiheuttaa osittaista näkökyvyn heikkenemistä ja saattaa myös johtaa joissain tapauksissa sokeuteen.

Koiraa, jolla on todettu GRD - aste2, voidaan käyttää jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita sairaudesta. GRD - aste 2 -sairautta sairastavaa koiraa ei yleisesti kuitenkaan suositella käytettäväksi jalostukseen.

TRD - aste3 (Totaali retinan dysplasia)

Käsittää muutoksia koko verkkokalvon alueella ja johtaa yleensä verkkokalvon täydelliseen irtoamiseen silmänpohjasta ja väistämättä sokeuteen.

GRD- ja TRD-sairaita yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen.

Distichiasis

Luomen reunassa luomirauhasten laskuaukosta uloskasavia ylimääräisiä ripsiä kutsutaan distichias-ripsiksi. Vaivaa esiintyy monella rodulla jo nuoresta iästä alkaen. Ylimääräisiä ripsiä voi esiintyä sekä ylä- että alaluomissa, ja tavallisesti molemmissa silmissä. Ylimääräiset ripset eivät aina aiheuta harvalukuisena ongelmia, mutta runsaslukuisena ne aiheuttavat silmän sarveiskalvon ärtymistä, silmän siristystä, punoitusta ja lisääntynyttä kyynelvuotoa. Ärsyttäessään silmää ylimääräiset ripset, mikäli ne ovat harvalukuisia, voidaan nyppiä paikallispuudutuksessa pois. Ne kasvavat kuitenkin

yleensä takaisin. Jos ylimääräisiä ripsiä on runsaasti, niin leikkaus- / jäädytyshoito on tarpeen. Sähkökirurgisella veitsellä tai neulalla ripsien polttaminen on epätarkkaa ja voi aiheuttaa luomen rakenteeseen ei-toivottuja muutoksia. Ektooppiset ciliat eli väärässä paikassa sijaitsevat ripset, jotka usein kasvavat luomen sisäpinnalla sidekalvolla ovat eräs muoto distichiasiksesta. Koska ektooppiset ripset ovat usein lyhyitä ja jäykkiä ja ne suuntautuvat suoraan kohti sarveiskalvoa, voivat ne aiheuttaa sarveiskalvoon haavautumista ja siten kipua. Niiden hoito on aina kirurginen ektooppisen ripsen poisto juurineen. Vaiva ilmaantuu usein alle vuoden ikäisenä. © Sari Jalomäki

Koiraa, jolla on todettu muutoksen aste vakava distichias, ei saa käyttää jalostukseen. Koiraa, jolla on todettu distichiasis, suositellaan käytettäväksi jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita distichias ripsistä. Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. Distichiasis todettu 55 koiralla.

Trichiasis

Luomien tai ihon (kuten nenäpoimun) karvojen aiheuttama silmän sarveiskalvon ja sidekalvon ärsytystila. © Sari Jalomäki

Koiraa, jolla on todettu trichiasis, suositellaan käytettäväksi jalostukseen siten, että toisen yhdistelmään käytettävän koiran silmät eivät osoita oireita trichiasiksesta.

Yhteensä silmätarkastettuja koiria vuosina 1997-2016 yhteensä 403. Trichiasis todettu 2 koiralla.

Määrittelemättömiä ylimääräisiä ripsiä/karvoja

Todettuja 14 kappaletta (22.3.2016).

Multifokaalinen retinopatia (cmr1) rodussa brasilianterrieri

MyDogDNA-tutkijatiimin tekemiä uusia kantajalöydöksiä (lokakuu 2013)

Silmäsairaus, jonka oireita ovat:

verkkokalvolla näkyvinä muutoksina (nesteiden keräytymisen aiheuttamat vammot, verkkokalvon surkastuminen)

Yleinen näön heikkeneminen ja siitä seuraava sokeus sokeutena

Brasilianterrierillä on geenitestissä todettu kyseinen sairausgeeni.

POLVET

Patella luksaatio eli polvilumpion sijoiltaan meno

Brasilianterriereillä esiintyy patella luksaatiota monien muiden pienten rotujen tapaan. Patella luksaatio on yhteydessä polvinivelen epämuodostuneeseen rakenteeseen. Suorat polvikulmaukset ja raajojen asentovirheet, kuten sisään- tai ulospäin kääntyneet polvet altistavat polvilumpion sijoiltaanmenolle. Polvilumpion sijoiltaan menossa toinen tai

molemmat polvet menevät pois paikoiltaan normaalin liikunnan aikana tai käsin polviniveltä palpoidessa. Patella luksaatiosta kärsivä koira voi välttää painon laittamista kyseiselle jalalle, se voi ontua tai jättää askelia väliin liikkeessaan. Polvilumpion sijoiltaanmeno luokitellaan ns. Putnamin asteikolla seuraavasti:

0 Terve Ei muutoksia. Yhteensä polvitarkastettuja koiria vuosina 2011-2015 181 kappaletta, näistä 0/0 171 kappaletta.

1 Lieväasteinen muutos (polvilumpio menee ajoittain paikaltaan, mutta palaa itse paikoilleen). Vuosina 2011-2015 yhteensä 7 kappaletta.

2 Kohtalainen muutos (polvilumpio menee paikaltaan jalkaa koukistettaessa tai kierrettäessä eikä palaa auttamatta). Vuosina 2011-2015 yhteensä kaksi kappaletta.

3 Vaikea muutos (polvilumpio suurimman osan ajasta poissa paikoiltaan, saadaan paikalleen jalkaa oikaisemalla ja kädellä painamalla). Vuosina 2011-2015 ei yhtään kappaletta

4 Erittäin vaikea muutos (polvilumpio pysyvästi pois telaurastaan, korjaus vain leikkauksella). Vuosina 2011-2015 yksi polvilumpio jouduttiin operoimaan leikkauksella.

Tavoitteena on, että mahdollisimman monella jalostukseen käytettävällä koiralla polvet ovat 0/0. Suositellon, että parituskumppanien polvien yhteenlaskettu summa ei ylitä kahta.

MUUT SAIRAUDET

CDA (Colour dilute alopecia)

Tarkoittaa väriin liittyvää haitallista iho-ongelmaa, jota esiintyy roduissa, joilla on laimennusvärejä (sininen, isabella). Osa tätä sairautta sairastavista koirista on aivan normaaliturkkisia, osalla karva on hieman tavallista ohuempaa tai lyhyempää ja osalla on peräti täysin kaljuja laikkuja ihollaan. Mikäli koira on valkokirjava tai sillä on tan-merkit, nämä kohdat turkista ovat normaalit ja vain siniset/ isabella kohdat ovat poikkeavia. Sairaot koirat syntyvät terveinä. Jossain vaiheessa, yleensä 2-3 vuoden ikään mennessä iho muuttuu hilseileväksi ja turkki harvenee laikuittaisesti, erityisesti selän ja kylkien alueelta. Joillain yksilöillä sairaus voi puhjeta pennutuksen tai muun stressin yhteydessä. Karva on katkeilevampaa ja kuivempaa kuin normaalisti. Ihoon ilmaantuu pieniä näppylöitä sekundaarisen bakteeritulehduksen seurauksena. Vuosien kuluessa lähes kaikki karva katoaa, sillä uutta karvaa kasvaa huonosti. Pää, kaula ja jalat ovat hitaammin ja vähiten vaurioituneita. Diagnoosi varmistetaan ihobiopsialla. Kaikki sinisen/ isabellan väriset koirat eivät sairastu. Sairautta esiintyy myös musta-tricoloreilla. Ruskea-tricolorikoirien sairastumista ei voida sulkea pois.

Saksassa tehdään tutkimusta tämän sairauden osalta, joten kun sairaus on varmennettu ensin ihobiopsialla, voidaan sen jälkeen ottaa verinäyte, joka lähetetään Saksaan biopsia lausuntojen kera. Näytteen toimittamisessa Saksaan voi pyytää neuvoja jalostustoimikunnan puheenjohtajalta.

Vakavasti sairaita yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen.

Epilepsia

Sekundaarinen epilepsia

Sekundaarisella epilepsialla tarkoitetaan jostain aivojen toimintaan vaikuttavasta toissijaisesta syystä johtuvaa epilepsiaa. Sekundaarisen epilepsian voi aiheuttaa aivokasvain, aivokalvontulehdus, ulkoinen vamma (onnettomuus, synnytysvaurio) tai vesipää (synnynnäinen kehitysvamma). Myös hypoglykemia (alhainen veren sokeri), erilaiset myrkyt, hapenpuute, tarttuvat taudit (esim. penikkatauti), maksa- ja munuaissairaudet ja jotkut aineenvaihduntasairaudet voivat aiheuttaa sekundaarista epilepsiaa.

Primaari epilepsia

Varsinaisen epilepsian syytä ei tunneta. Joillakin roduilla on löydetty geenimuutoksia, jotka aiheuttavat epilepsiaa, mutta läheskään kaikilla roduilla perinnöllisen epilepsia geneettistä taustaa ei tunneta. Koiralla ei ole mitään elimellisiä sairauden merkkejä hermostossa eikä muissa sisäelimissä. Epilepsia alkaa tavallisesti koiran ollessa 1 - 3 - vuotias. Ennen kuuden kuukauden ja yli seitsemän vuoden ikää alkaviin kouristuskohtauksiin on pääsääntöisesti etsittävä muita syitä kuin primaari epilepsia. Altistavana tekijänä primaarin epilepsian kohtauksille voidaan pitää esimerkiksi stressiä, joka näyttäisi aiheuttavan kohtauksia ja lyhentävän kohtausten väliä.

Sairaita yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen ja sairaan yksilön vanhempia ja pentuesisaruksia tulee käyttää jalostukseen vain harkiten.

Todettuja kolme kappaletta

Diabetes mellitus - sokeritauti

Sokeritautia on kahta päätyyppiä, joista toisessa haiman betasolut menettävät kykynsä tuottaa insuliinia (tämä yleisin koirilla) ja toisessa haiman betasolut eivät tuota tarpeeksi insuliinia. Yleisin oire sokeritaudissa on lisääntynyt juominen ja virtsaaminen. Koira yleensä syö hyvin, mutta laihtuu. Se on väsynyt ja haluton. Pahimpia oireita ovat oksentelu, syömättömyys, vatsan aristus ja voimattomuus. Tautiin voi liittyä myös harmaakaihi. Hoitona käytetään päivittäisiä insuliinipistoksia ja ruokavaliota.

Todettuja yksittäisiä tapauksia.

Eosinofiilinen myosiitti

Brasilianterriereissä on ilmennyt eosinofiilinen myosiittin sairastuneita yksilöitä. Eosinofiilinen myosiitti on lihaskudoksen tulehdus, joka yleensä esiintyy pään alueen lihaksissa. Oireita ovat kasvojen lihasten surkastuminen ja taudin edetessä purulihasten käyttökyvyn heikentyminen.

Kyseessä on vakava autoimmuunisairaus, johon liittyy perinnöllinen alttius. Sairastunut koira sekä sen vanhemmat ja sisarukset tulisi jättää pois jalostuksesta. Riskisukuja ei saisi yhdistää.

Todettuja kaksi kappaletta lisäksi yksi epäily ilman diagnoosin varmistusta.

MPS (mykopolysakkaridoosia)

MPS on brasilianterriereiden perinnöllinen luustosairaus. Kyseessä on vakava sairaus, joka lähes poikkeuksetta johtaa pennun kuolemaan tai lopetukseen ennen luovutusikää. Pennun kasvaessa uuden luun muodostus on hyvin voimakasta, mutta sairailta pennuilla vielä toistaiseksi tuntematon muutos koiran perimässä aiheuttaa virheen luunmuodostuksessa vaikuttaen kaikkiin kehittyviin luustonosiin. Sairauden piirteet alkavat tyypillisesti näkyä pikkuhiljaa parin viikon iässä pentujen alkaessa kävellä ja oireet voimistuvat pennun kasvun myötä. Ominaisia oireita ovat pienikasvuisuus, epänormaali (brakykefalinen) kallon muoto ja raajojen luutumishäiriö ja näistä johtuva epänormaali liikkuminen. Raajat vääntyvät usein voimakkaasti ranteista ja kintereistä, joissa ei tapahdu normaalia ruston luutumista (osteogeneesiä) eikä pentu pääse kunnolla jaloilleen eikä kävelemään. Myös kallon muoto poikkeaa selkeästi terveistä pentuesisaruksista: kallo on pyöreä, otsapenger voimakas ja kuono-osa lyhyt. Vajavaisesta luustonkehityksestä johtuen sairaiden pentujen liikkuminen on vaivalloista ja ne jäävät helposti terveiden pentuesisarustensa jalkoihin.

Sairaus periytyy autosomaalisesti resessiivisesti eli sairastuakseen pennun tulee saada virheellinen geeni molemmilta vanhemmiltaan. Molemmat vanhemmat ovat siis sairauden oireettomia kantajia. Sairaudelle ei ole parannuskeinoja.

On olemassa geenitesti MPS-kantajien toteamiseksi. Kahta kantajaa ei saa yhdistää. MPS-kantajaa ei saa poistaa jalostuksesta geenipohjan kapenemisen välttämiseksi.

MPS-Kantajia Suomen brasilianterrieripopulaatiossa on 25-30%. Yhdistys ylläpitää sivuillaan maailmanlaajuisia listaa MPS testatuista koirista sekä suvuiltaan MPS-vapaista koirista.

Kivesvika eli piilokiveksisyys

Kivesvika eli piilokiveksisyys tarkoittaa sitä, että täysikasvuisen uroksen toinen tai molemmat kivekset eivät ole laskeutuneet kivespussiin, vaan ne ovat joko nivuskanavassa tai vatsaontelossa. Molemmat vanhemmat voivat periä kivesvikaa.

Tämä vika on aina jalostuksesta pois sulkeva eikä näitä koiria palkita näyttelyissä tai kokeissa.

Häntämutka

Häntänikamiin voi kehittyä muutoksia, jotka tuntuvat mutkina tai jopa kulmina nikamaväleissä. Roduissa, joihin syntyy lyhyhäntäisiä pentuja, tavataan myös hännän pään nikamien kuivumista.

Häntämutka on yleensä todettavissa pikkupennulla luovutusikässä, yleensä jo syntymähetkellä, osa voi olla lieviä ja vaikeasti havaittavia. Varmuudella hännän kehityshäiriöt voidaan selvittää röntgentutkimuksella kasvukauden lopussa.

Häntämutkasta ei yleensä ole haittaa koiralle itselleen. Brasilianterriereillä on tavattu joitakin eriasteisia häntämutkia.

Häntämutkaista koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen.

Töpöhäntä

Kahden töpöhäntäisen (T-Box-mutaatio) koiran parittaminen keskenään on kielletty (SKL hallitus 7/08). Brasilianterriereillä töpöhäntä johtuu T-Box-mutaatiosta, ja niillä on vaihtelua töpöhännän pituudessa. Mutaation seurauksena hännän pituus vaihtelee hännättömästä jopa noin 2/3:aan normaalin hännän pituudesta. Myös nk. lyhyhäntäinen koira on siis genotyypiltään töpö. Seuraavat yhdistelmät ovat kiellettyjä:

töpö - töpö

töpö - lyhyt (geneettisesti töpö)

lyhyt (geneettisesti töpö) - lyhyt (geneettisesti töpö)

T-Box-mutaatiolle on olemassa geenitesti, jonka avulla koiran genotyyppi voidaan tarvittaessa selvittää. Koira, jolla on luonnontöpömutaatio, esiintyy hännässä usein myös mutkia. Sama mutaatio, joka aiheuttaa häntänikamien puuttumista, aiheuttaa myös nikamien epämuodostumia. Häntämutkat eivät ole siis luonnontöpöhäntäisillä samanlainen virhe kuin pitkähäntäisillä eikä häntämutkiin luonnontöpöyksilöillä voida juurikaan vaikuttaa jalostuksella.

Jos toisella jalostukseen käytettävällä koiralla on T-Box-mutaatiosta johtuva töpö- tai lyhyt häntä, on toisella aina oltava genotyypiltään pitkä häntä.

Atopia ja allergia

Atopia on geneettisestä taipumuksesta aiheutuva tulehduksellinen ja kutiseva allerginen ihosairaus, jonka synnylle on perimän lisäksi olemassa useita altistavia tekijöitä, kuten koiran elinympäristö ja olosuhteet. Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atooppikokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärykset), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atooppikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito. (Lähde: ELL Nina Menna)

Atooppista ja allergiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Purentaviat ja hammaspuutokset

Brasilianterriereillä pitää rotumääritelmän mukaan olla leikkaava saksipurenta. Hammaspuutoksia ja purentavikoja brasilianterriereillä on jonkin verran. Purentavioista yleisin on alapurenta. Hammaspuutoksista ovat yleisimpiä rodussamme ylä- ja alaleuan P1- ja P2-hampaiden puutokset. Hammaspuutosten ja purentavikojen on todettu olevan perinnöllisiä ja niihin tulee kiinnittää huomiota jalostuksessa.

Purentavikaista koira ei tule pääsääntöisesti käyttää jalostukseen. Jos yhdistelmän toisella osapuolella on hammaspuutoksia, toisella jalostukseen käytettävällä tulee olla täydellinen hampaisto.

Struviitti- eli virtsakiteet ja virtsakivet

Struviittikiteet muodostuvat magnesium-, ammonium- ja fosfaatti-ioneista emäksisessä virtsassa (pH >7). Monet virtsatietulehdusten aiheuttajabakteerit ovat tyypiltään ureaasipositiivisia, eli bakteeri pystyy erittämään ureaasientsyymiä, joka hajottaa virtsan ureaa osasiin. Nämä osaset nostavat virtsan pH:n emäksiseksi ja toimivat struviittikiteiden rakennusaineina. Siksi virtsatietulehdukset ja struviittikiteet kulkevat usein käsi kädessä. Nartun virtsaputki on lyhyempi, laajempi ja suurempi kuin uroksen, jolloin bakteerien on huomattavasti helpompi kiivetä ulkoa nartun kuin uroksen rakkoon. Tästä syystä nartut ovat alttiimpia virtsatietulehduksille ja näin ollen myös struviittikiteille. Narttujen virtsakiteistä ja -kivistä jopa 90% muodostuu struviitista.

Hoitamattomat virtsakiteet voivat ajan mittaan tiivistyä varsinaisiksi virtsakiviksi. Ne voivat kiilautua virtsaputkeen aiheuttaen koiralle virtsatietukoksen, jolloin virtsan mukana poistuvat kuona-aineet eivät pääse poistumaan normaalisti. Niiden pitoisuudet veressä nousevat aiheuttaen virtsa-ainemyrkytyksen, jonka oireita ovat mm. väsyneisyys, ruokahaluttomuus ja oksentelu. Virtsa-ainemyrkytys aiheuttaa nopeasti munuaisten toiminnanvajauksen ja jopa kuoleman. Sekä tukos itsessään että laajentunut rakko aiheuttavat suurta kipua. Tukos on harvoin niin täydellinen, ettei virtsaa tulisi ulos ollenkaan, mutta virtsaaminen on kivuliasta ja voi aiheuttaa rakkoon niin suuren paineen että se repeytyy. Tukoksen oireena on laajentunut rakko ja koira seisoo ja kulkee usein selkä köyryssä sekä virtsaa usein ja pieniä määriä. Tiheästi pienten määrien virtsaaminen on tyypillinen oire myös virtsatietulehdukselle. Tämä taas johtuu siitä, että tulehdus aikaansaa pieniä haavaumia rakon ja virtsaputken sisäpinnalle jolloin pienikin määrä virtsaa laajentaa virtsateitä niin, että pissaa menee haavoihin aiheuttaen kirvelyä ja virtsaamistarpeen tunteen. Eläinlääkäri pystyy rakon koon perusteella arvioimaan kumpi tilanne on kyseessä.

Uroskoirat ovat paljon narttuja alttiimpia tukoksille pidemmän, kapeamman ja mutkaisemman virtsaputken takia. Lisäksi uroksilla on penisluu, jonka juureen ulos pyrkivät kivet helposti jumittuvat. Nartuilla joskus suuretkin virtsakivet voivat pissatessa pudota maahan, joskin tämä on hyvin harvinaista.

Struviittikiteiden hoitona on liuotus- ja ylläpitoruokavalio.

Virtsakiteiden ja –kivien ennaltaehkäisyssä on tärkeää huolehtia siitä, että virtsatietulehdukset ja samantyyppiset oireet huomataan ja hoidetaan mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti ennen kuin huomattavia virtsakidemääriä ehtii muodostua. Varmin ja tehokkain hoito perustuu aina virtsanäytetutkimuksiin, joissa ratkaisevan tärkeää on puhdas virtsanäyte.

Todettuja yksittäisiä tapauksia.

Varpaiden surkastuminen

Etutassujen uloimmat varpaat eivät koiran kasvun yhteydessä kehity normaalisti.

Koira, jonka varpaat ovat surkastuneet ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

Todettuja kolme kappaletta.

Epämuodostuneet virtsatiet

Todettu yhdellä nartulla. Korjattu leikkauksella.

4.3.2. Sairaustiedot muista maista

Muiden maiden terveystilastoja ei ole käytettävissä ja rodun kotimaassa Brasiliassa terveystutkimuksia ei tehdä. Yhä useampi ulkomaalainen kasvattaja tutkituttaa (jalostus)koiransa MPS-statuksen.

4.4. ULKOMUOTO

Suomalaiset brasilianterrierit ovat korkeatasoisia, myös kotimaansa populaatioon verrattuna. Pääsääntöisesti ne vastaavat erittäin hyvin rotumääritelmää, ja hyvin vähän esiintyy yksilöitä, jotka pitäisi ulkomuotovirheiden takia sulkea pois jalostuksesta.

Johtuen eri linjoista, tyyppivaihtelua esiintyy jonkin verran. Geenipoolin kapeuden vuoksi on kuitenkin tärkeää, että kaikentyyppisiä koiria käytetään tasapuolisesti jalostukseen.

Rotumääritelmän edellyttämät mittasuhteet ja rodulle tyypillinen tasapainoisuus ja kauniisti kaartuvat linjat sekä tyypilliset liikkeet tulisi säilyttää. Jalostuksessa tulisi kuitenkin välttää äärimmäisyyksiä: liian korkealle kiinnittyneitä tai selän päälle kiertyneitä häntiä, pään alueen valkoisuutta, yli 40 cm tai alle 33 cm säkäkorkeutta, kevyitä korvia sekä liian tummaa väritystä.

Brasianterrierin pohjaväri on valkoinen, jossa on mustia, erisävyisiä ruskeita tai sinisiä värialueita. Värit rekisteröidään joko musta tricoloriksi, ruskea tricoloriksi, isabella tricoloriksi tai sininen tricoloriksi. Musta tricolor värisillä koirilla on musta kirsu ja silmät ovat aina tummat. Ruskea tricolor värisillä koirilla kirsun väri on aina ruskea ja silmät ovat tummat tai keltaiseen vivahtavat. Sininen tricolor värisillä koirilla kirsun väri on aina sini-harmaa ja silmien väri vaaleampi. Rodussa kaikkien värien parittaminen kekskenään on sallittua. Karvan tulee olla hiirekarvan tyyppistä: lyhyttä, sileää ja ohutta, muttei kuitenkaan pehmeää. Osalla koirista esiintyy pohjavillaa. Rodunomaiset merkit tulee aina esiintyä: puna-ruskeat merkit silmien yläpuolella, kuonon kummallakin sivulla ja korvan ulkopuolen reunoissa ja sisäpuolella. Koiran pääläella tulee olla vaaleampi ristin muotoinen merkki. Valkoiset merkit pään alueella ovat sallittuja. Valkoiset merkit saavat sijoittua kuonon kummallekin puolelle, silmien välistä pääläen kautta niskaan. Molempien silmien tulee kokonaisuudessaan sijaita tummalla alueella. Molempien korvien tulee kokonaisuudessaan olla tummia. Suuret valkoiset päämerkit ovat kuitenkin ei-toivottuja. Jalostuksessa kahta suurilla päämerkeillä varustettua koira ei saa yhdistää. Näin estetään valkoisen värin lisääntyminen pään alueella.

Rodussa ihanteena ovat kolmionmuotoiset, teräväkärkiset ja asennoiltaan puolipystyt korvat. Korvien asento ja muoto ovat yksi rodun tunnusmerkeistä. Korvien virheellinen asento ei haittaa yksittäisen koiran terveyttä joten, se ei yksittäisenä virheenä estä jalostuskäyttöä. Jalostusvalinnoissa tulee kiinnittää korviin erityistä huomiota.

Kotimaassaan tyypistettyhännäisen rodun yksi ulkonäöllinen ongelma ovat kippurahännät ja väärät hännäkiinnitykset. Brasianterrierin hännän tulisi olla matalalle kiinnittynyt, ei kintereisiin asti ulottuva, vahva ja asennoiltaan yläviisto, eikä sen tulisi kiertyä selän päälle. Hännän asentoon tulee kiinnittää huomiota jalostusvalinnoissa. Sitä ei voida kuitenkaan pitää vakavana tai hylkäävänä virheenä, koska hännän asento ja muoto eivät haittaa yksittäisen koiran terveyttä.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodulle ei ole tehty aiemmin jalostuksen tavoiteohjelmaa. Jalostusvalinnoilla on kyetty selkeästi vaikuttamaan koirien kokoon. Yli 40 cm korkeat koirat ovat enää poikkeus. Rakenteeltaan vinttikoiraa muistuttavat yksilöt ovat huomattavasti vähentyneet..

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1. VISIO

Rodun alkuperäisen tyyppin, luonteen, käyttöominaisuuksien ja geenipohjan monimuotoisuuden säilyminen ovat tärkeitä rodun tulevaisuutta silmälläpitäen.

Jalostuksen tavoitteena tulee olla rodun hyvän terveyden ylläpitäminen. Tähän tavoitteeseen päästään mm. tutkimalla jalostukseen käytettyjen koirien silmät ja polvet. MPS-testausta suositellaan kaikille statukseltaan epäselville koirille. On tärkeää, että

koirien omistajat täyttävät terveystarkastuksen säännöllisesti jalostustoimikunnan käyttöön, sillä muidenkin kuin siitokseen käytettävien koirien tutkiminen on tarpeellista koko populaation tilanteen hahmottamiseen. Sairaot tulevat poistaa jalostuksesta ja yhdistelmiä, joissa sekä emän että isän puolella esiintyy samaa sairautta lähivuosina, tulee välttää. Suomalaiset brasilianterrierit ovat jalostustoimikunnalle tulevien tietojen mukaan varsin terveitä koiria ja tavoitteena on edelleen vaalia tätä hyvää tilannetta. Vakavina pidettäviä sairauksia on toistaiseksi esiintynyt vähän, ja tätä seikkaa on pidettävä yhtenä rodun vahvuuksista.

Luonne halutaan säilyttää alkuperäisenä. Väsymätön, tarkkaavainen, toimielias ja innokas; ystävällinen ja hyväntahtoinen tuttuja kohtaan, mutta varautunut vieraita kohtaan.

6.2. ROTUJÄRJESTÖN TAVOITTEET

6.2.1. Populaation kokonaistila ja rakenne

Rekisteröintien määrä on vuoden 2007 huipun jälkeen kääntynyt loivaan laskuun. Kennelnimellä kasvattavien lukumäärä on laskenut 48 ollen 1.1.2016 enää 32 kappaletta. Kennelnimellä kasvattavien määrän väheneminen jatkuu jyrkkänä seuraavan kahden vuoden aikana. Jos uusia kasvattajia ei tule rodun pariin voidaan ennustaa kennelnimellä kasvattavia olevan vain reilut parikymmentä vuoden 2018 alussa. Suuren kasvun vuosina koiria on päätyttyä ostajille, jotka eivät pärjää brasilianterrierin kanssa. Nuoria uroskoiria on päätyttyä kodinvaihtajiksi, pahimmassa tapauksessa ne ovat joutuneet vaihtamaan kotia useita kertoja. Nuoria koiria on päädytty myös lopettamaan käytösongelmien vuoksi.

Brasilianterriereiden sukusiitosprosentti on korkeahko. Tässä on riski, että jos ennestään kapea geenipohja kapenee entisestään. Tavoitteena on päästä siihen tilanteeseen, että pystytään helposti löytämään astutuskuppani koiralle niin, että sukusiitosprosentti jää viidellä sukupolvella laskettuna nolaksi tai kuitenkin pysyy vähintään alle 6,25 %. Tarkasteltaessa koirien sukukatkerrointa alhaisenkin sukusiitosprosentin koirien perimä voi olla sangen kapea.

6.2.2. Luonne

Luonne pyritään säilyttämään alkuperäisen kaltaisena; väsymätön, tarkkaavainen, toimielias ja innokas; ystävällinen ja hyväntahtoinen tuttuja kohtaan, mutta varautunut vieraita kohtaan.

6.2.3. Käyttöominaisuudet

Kotimaassaan brasilianterrierit ovat usein lemmikkejä, mutta niitä arvostetaan myös metsästys- ja vahtikoirina (toimii hälyttävänä vahtina). Niitä käytetään mm. vyötiäisten, viiriäisten ja marsujen metsästykseen. Ne ovat myös taitavia rotanmetsästäjiä ja paimenia.

Suomessa brasilianterrieriä käytetään lähinnä seura-, harrastus- ja näyttelykoirana. Tavoitteena on lisätä brasilianterriereiden harrastuskäyttöä

6.2.4. Terveys

Tavoitteena on pitää brasilianterrieri juuri niin terveenä ja elinvoimaisena kuin se tälläkin hetkellä on. Tämä tavoite edellyttää suomalaisen koirakannan terveysasioiden mahdollisimman tarkkaa tuntemista, koska muista maista terveystilastojen saaminen on erittäin vaikeaa.

Suositellaan, että jokainen brasilianterrierin omistaja käyttäisi koiransa edes kerran tämän elinaikana silmä- ja polvitarkastuksessa. Lisäksi jalostukseen käytettävien yksilöiden silmät ja polvet tulisi tarkistuttaa vähintään kahden vuoden (24kk) välein. Jos silmissä on havaittu jotain epäilyttävää edellisessä tarkastuksessa, suositellaan tarkastusta juuri ennen jalostukseen käyttöä. Yhdistys pyrkii järjestämään silmä- ja polvijoukkotarkastuksen vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Lisäksi brasilianterriereiden omistajilta kerätään terveystarkastuksella tietoa koiriensa terveydestä. Jalostustoimikunta pyrkii tuomaan terveystarkastuksiin vastaamisen tärkeyttä esiin niin usein kuin se mitenkään on mahdollista. Yhdistyksen kotisivuilla on terveystarkastuskaavake.

6.2.5. Ulkomuoto

Rotumääritelmässä sanotaan, että brasilianterrierin tulee olla keskikokoinen ja tasapainoinen koira, jolla on kiinteä, mutta ei liian raskas rakenne. Neliömäisessä rungossa on kauniisti kaartuvat linjat. Jalostusvalintojen tavoitteena tulee olla ulkomuodoltaan rotumääritelmän mukainen koira, kuitenkin niin, ettei geenipohjan laajuus kärsi. Tästä syystä tyyppivaihtelu rodussa sallitaan.

6.3. ROTUJÄRJESTÖN STRATEGIA

6.3.1. Jalostustoimikunnan suositukset kasvattajille

Kasvatetaan vain puhtasrotuisia ja rekisteröityjä brasilianterriereitä. Noudatetaan Kennelliiton yleistä jalostusstrategiaa kasvatuksen perustana.

Kasvattajan tulee olla suorittanut kasvattajan peruskurssin sekä allekirjoittanut kasvattajasitoumuksen. Kasvattajalla tulee olla kennelnimi. Kasvattajan tulee olla Suomen Fox Paulistinha-yhdistyksen ja Suomen Kennelliiton jäsen.

Kasvattajan tulee käyttää hyväkseen jalostustoimikunnan tietoa populaatiosta ja yksittäisistä koirista yhdistelmiä suunnitellessaan.

Kasvattajien tulisi aktiivisesti etsiä jalostusyksilöitä myös ns. kotikoirista, koska niissä on valtavan paljon hyvää jalostusmateriaalia, joka nyt jää käyttämättä. Mm. yhdistyksen Open Show:n kotikoiraluokka on hyvä tällaiseen tarkoitukseen.

Yhdistelmän yleiset kriteerit:

- Jalostukseen käytettävän koiran tulisi olla terve ja hyväluontoinen.
- Jalostukseen käytettävällä koiralla tulisi olla näyttelyssä vähintään laatumaininta ERITTÄIN HYVÄ (EH) FCI maasta tai hyväksytyt jalostustarkastus.
- Yhdistelmän sukusiitosprosentti ei tule viidellä sukupolvella laskettuna perusteettomasti ylittää 6,25% rajaa

- Samaa yhdistelmää ei tule perusteettomasti uusia
- Narttu ja uros ovat silmä- ja polvitutkittuja. Tutkimus ei saa astutushetkellä olla 24 kuukautta vanhempi.
- Tavoitteena on, että mahdollisimman monella jalostukseen käytettävällä koiralla polvet ovat 0/0. Parituskumppanien polvien yhteenlaskettu summa ei saa ylittää kahta.
- Perinnöllisten silmänsairauksien suhteen suositellaan noudatettavaksi seuraavia periaatteita:
  - Perinnöllinen harmaakaihi: sairasta koiraa ei käytetä jalostukseen.
  - Lasiaisen rappeuma: jos toisella jalostukseen käytettävällä esiintyy lasiaisen rappeumaa, on toisen oltava terve.
  - PHTVL/ PHPV: jos toisella jalostukseen käytettävällä on aste 1, on toisen oltava terve. Jos koiralla on aste 2 tai sitä vakavampi, sitä ei käytetä jalostukseen.
  - PPM: jos toisella jalostukseen on lievä PPM, on toisen oltava terve. Vaikea-asteista PPM:ä sairastavaa koiraa ei käytetä jalostukseen.
  - PRA: Sairasta yksilöä ei käytetä jalostukseen.
  - RD: jos toisella jalostukseen käytettävällä on MRD, on toisen oltava terve. GRD ja TRD sairastavia koiria ei käytetä jalostukseen.
  - Distichiasis: jos toisella jalostukseen käytettävällä distichiasis, on toisen oltava terve. Diagnoosin vakava distichiasis saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
  - Trichiasis: jos toisella jalostukseen käytettävällä on trichiasis, on toisen oltava terve.
- CDA:ta sairastavaa koiraa ei käytetä jalostukseen.
- Primaari epilepsiaa sairastavaa koiraa ei käytetä jalostukseen.
- Eosinofiilistä myosiittia sairastavaa koiraa, sen vanhempia ja sen sisaruksia ei käytetä jalostukseen. Riskisukuja ei yhdistetä.
- MPS-kantajia voi käyttää jalostukseen, mutta toisen jalostuspartnerin tulee olla testattu MPS-vapaaksi tai sen tulee olla suvultaan MPS-vapaa
- Häntämutkaista koiraa ei käytetä jalostukseen (ei koske luonnontöpöhäntäistä).
- Jos toisella jalostukseen käytettävällä koiralla on T-box-mutaatiosta johtuva töpö- tai lyhyt häntä, on toisella oltava geneettisesti pitkä häntä.
- Atopiaa tai allergiaa sairastavaa koiraa ei käytetä jalostukseen.
- Purentavikaista koiraa ei käytetä jalostukseen.
- Hammaspuutokset, jos yhdistelmän toisella osapuolella on hammaspuutoksia, partnerilla tulee olla täydellinen hampaisto.

Uros:

- Alle 4-vuotiaalla uroksella voi olla 3 pentuetta, tätä vanhemman uroksen jalostuskäyttöä ei rajata. Tämä mahdollistaa uroksen jälkeläisten kokonaisvaltaisen arvostelun.
- Ikä astutushetkellä vähintään 12 kuukautta. Jalostuksessa tulee suosia vanhempia uroksia.
- Kivesvikaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
- Uroksen tulee olla kliinisesti terve.

Narttu:

- Nartun ikä synnytyshetkellä 18 kk - 8 v. 8 vuotta täyttäneen nartun jalostuskäyttö edellyttää eläinlääkärintodistusta, joka on haettu ennen astutusta (SKL Koirarekisteriohje 2010).
- Nartun edellisestä pentueesta tulee olla kulunut vähintään kymmenen (10) kuukautta. Yksi tätä tiheämpi asutus sallitaan (SKL Koirarekisteriohje 2010).
- Narttu on astutushetkellä hyvässä fyysisessä kunnossa.
- Mikäli nartulle on tehty kahdesti keisarinleikkaus, on narttu poistettava jalostuskäytöstä.
- Alle kolmevuotiaalla nartulla saa olla vain yksi pentue.
- Nartulla teetetään enintään 5 pentuetta (SKL Koirarekisteriohje 2010)

6.3.2. Suositukset kaikille brasilianterrierin omistajille

Koira käytetään luonnetestissä ja/ tai MH-luonnekuvauksessa.

Koira käytetään edes kerran tämän elinaikana silmä- ja polvitarkastuksessa. Koiran pitäisi olla tuolloin vähintään 36 kuukautta.

Terveyskyselyn täyttäminen koiran ollessa 1-vuotias, 3-6 -vuotias ja koiran kuoltua, sekä lisäksi, jos jotain terveyteen/ luonteeseen liittyvää ilmenee.

6.3.3. Muita toimenpiteitä

Hyvin pieni osa populaatiosta on jalostuskäytössä ja samoja yhdistelmiä toistetaan. Toivotaan, että kasvattajat aktiivisesti etsisivät jalostusyksilöitä myös ns. kotikoirista, koska niissä on valtavan paljon hyvää jalostusmateriaalia, joka nyt jää käyttämättä. Mm. yhdistyksen Open Show:n kotikoiraluokka on hyvä tällaiseen tarkoitukseen, kuten myös yhdistyksen ylläpitämä ja kotisivuillaan julkaisema uroslista.

Pyritään luomaan luonneprofiili ja kannustetaan omistajia käymään luonnetestissä ja/tai MH-luonnekuvauksessa.

Kannustetaan brasilianterrierin omistajia osallistumaan harrastustoimintaan koiriensa kanssa järjestämällä erilaisia tapahtumia yhdistyksen toiminnan puitteissa sekä suosittelemalla osallistumista erilaisiin koiratapahtumiin.

Järjestetään silmä- ja polvijoukkotarkastuksia. Tarjotaan DNA-näyteen antomahdollisuuksia. Ylläpidetään MPS-listaa tutkituista ja sukunsa puolesta MPS-vapaista koirista.

Kerätään brasilianterriereiden omistajilta terveystarkastuksilla tietoa koiriensa terveydestä. Jalostustoimikunta pyrkii tuomaan terveystarkastuksiin vastaamisen tärkeyttä esiin. Yhdistyksen kotisivuilla on terveystarkastuskaavake.

6.4. UHAT JA MAHDOLLISUUDET

<p>VAHVUUDET</p> <p>Rotu: Populaatio: Suurin osa brasilialaisista linjoista on Suomessa käytettävissä. Lisäksi kantakirja ei ole Brasiliassa suljettu, vaan rotuunotto on mahdollista. Luonne: Keskimäärin hyvät luonteet, sopeutuvainen rotu. Terveys: Rotu on terve. Käyttöominaisuudet: Monikäyttöinen harrastus- ja seurakoira. Ulkomuoto: Helppohoitoinen turkki, terve rakenne, ei liioiteltuja ominaisuuksia Markkinapotentiaali: Terve, reipas rotu monenlaiseen harrastamiseen. Rodun tunnettavuus kasvussa.</p> <p>Rotuyhdistys: Aktiivinen rotuyhdistys. Jalostuksen ohjaus ja seuranta. Koulutustoiminta: Tuomarit, kasvattajat ja jäsenet. Tiedotus: Rotulehti ja internet-sivut.</p>	<p>HEIKKOUEDET</p> <p>Rotu: Luonne: Liian arasti tai liian aggressiivisesti käyttäytyvät koirat. Terveys: Tuontikoirat, joiden taustoja ei täysin tunneta (terveystutkimuksia ei tehdä muissa maissa). Saatavuus: Tarjontaa enemmän kuin kysyntää. Populaation lisääminen, ei jalostaminen Joidenkin kasvattajien piittaamattomuus luonne- ja terveysongelmista ja kannan yleisestä tilasta. Ei kotimaisia kasvattajatuomareita.</p> <p>Rotuyhdistys: Aktiivisten jäsenten puute sekä ajankäyttöongelmat.</p>
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <p>Rotu: Populaatio: Rodun tunnettavuuden lisääminen Pohjoismaihin ja Eurooppaan, geenipoolin vieminen Suomen ulkopuolelle. Luonne: Luonteiden säilyminen. Terveys: Rodun hyvän terveyden säilyttäminen. Käyttöominaisuudet: Koulutus ja käyttö monipuolisena harrastuskoirana. Ulkomuoto: Liioittelemattoman, terverakenteisen ulkomuodon arvostus lisääntyy. Hyväkokoinen monipuolinen harrastuskoira. Ns. kotikoirien esille tuominen ja mahdollinen jalostuskäyttö. Rotukirja on avoin ja rotuunotot tuovat rotuun uusia yksilöitä ja uusia linjoja.</p> <p>Rotuyhdistys:</p>	<p>UHAT</p> <p>Rotu: Luonne: Alkuperäisen, rodulle tyypillisen luonteen kadottaminen. Populaatio: Geenipohjan kapeus, materiaalin hankkiminen Suomen ulkopuolelta. Terveys: Perinnöllisten sairauksien lisääntyminen. Ulkomuoto: Selvästi liian suuret ja liian pienet koirat. Koirat, jotka eivät ole rotumääritelmän mukaisia. Liiallinen / liian nopea rodun kannan kasvu. Populaation lisääminen Kasvattaminen keskittyy ja kasvattajien määrä vähenee</p> <p>Rotuyhdistys:</p>

<p>Lisääntyvä yhteistyö eri koiratahojen kanssa. Lisääntyvä yhteistyö ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa. Tuomarikoulutuksissa halutaan painottaa rodun erityistä luonnetta sekä tarvetta ylläpitää tiettyä ulkonäöllistä vaihtelua riittävän geenipoolin säilyttämiseksi. Tiedonsaannin lisääntyminen ja helpottuminen (KoiraNet,).</p>	<p>Uusia aktiivi-ihmisiä ei saada mukaan toimintaan.</p>
--	--

6.5. VARAUTUMINEN ONGELMIIN

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Rodun suosio kasvaa ja pentujen kysyntä ja rekisteröinnit kasvavat hallitsemattomasti.	Brasilianterrieri on tällä hetkellä ns. muotirotu, joka mielletään pieneksi ja näppäräksi jokaisen ihmisen koiraksi.	Varautuminen on vaikeaa. Pyritään tehostamaan tiedotusta sekä kasvattajille että pennunostajille.	Yritetään saada mahdollisimman moni kasvattaja sitoutumaan yhteisiin jalostustavoitteisiin.	Kaikille pennuille ei löydetä sopivaa kotia, joten niistä tulee ongelmakoiria. Pentutehtailua, ulkomuodoltaan ja luonteeltaan epätyypillisten, jopa sairaiden koirien jalostuskäyttöä.
Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Rodun luonne muuttuu.	Seurakoiraroolin lisääntyessä omistajien kokemattomuus kasvattaa koiraa tuottaa ongelmia, koska sisäsyntynyt varautuneisuus tulkitaan arkuudeksi. Kohdistuu erityisesti nuoriin uroksiin	Rodun koko ja ulkomuoto on tehnyt siitä suosituksen myös seura- ja harrastuskoirana. Tässä roolissa brasilianterrieri menestyy oikein hyvin, mikäli se saa kunnollisen kasvatuksen. Brasilianterrieri vaatii kuitenkin aktiivisen omistajan, joka viitsii nähdä vaivaa antamalla koiralle peruskoulutuksen ja sosiaalisia	Kasvattajien on edelleen syytä panostaa myös luonteeseen jalostusvalinnoissaan. Jalostuksesta tulisi karsia koirat, joilla ei ole oikeanlainen hermorakenne. Arkoja ja aggressiivisia yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen	Liian pehmeä, terävä ja heikon hermorakenteen omaava koira on myös melko haastava käsiteltävä ja sen kanssa eläminen ei aina ole helppoa. Mikäli ongelmat luonteissa lisääntyvät, johtaa se kysynnän vähenemiseen.

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Jalostuksessa ei säily tarpeeksi erilaisia sukulinjoja.	Ajatellaan jalostustyötä liian lyhytnäköisesti, muotiurosten käyttö, käytetään sukusiitosta ulkomuodon vakiinnuttamiseksi nopeammin. Ei uskalleta kokeilla uutta.	Tiedotetaan laajan geenipoolin merkityksestä. Suositellaan jalostukseen yksilöitä harvinaisemmista sukulinjoista sekä ns. kotikoirien käyttöä jalostukseen.	Estetään yksittäisten urosten liikakäyttö, kiinnitetään huomiota eniten käytettyjen urosten keskinäisiin sukulaisuussuhteisiin. Käytetään mahdollisimman paljon erisukuisia koiria jalostukseen.	Esille saattaa tulla uusia perinnöllisiä sairauksia tai jo tunnetut sairaudet yleistyvät. Geenipooli kaventuu, koko kannan sukusiitosprosentti kasvaa, hedelmällisyysongelmia.
Polviviatiat yleistyvät.	Ei oteta polvivikoja huomioon jalostuksessa.	Tutkitaan polvia mahdollisimman paljon, myös yksilöiltä, joita ei käytetä jalostukseen.	Käytetään jalostukseen vain tutkitusti tervepolvisia, terverakenteisia koiria. Käytetään iäkkäämpiä koiria jalostukseen, tutkitaan jalostuskoirien sisarukset	Kärsimyksiä koiralle, koiran liikuntakyvyn rajoitteita, harrastuskoirien eläkkeelle joutumista. Kustannuksia omistajille.
Silmäsairaudet yleistyvät.	Käytetään jalostukseen koiria, joilla on perinnöllinen silmäsairaus tai ovat sellaisen kantajia.	Tutkitaan silmiä mahdollisimman paljon, myös yksilöiltä, joita ei käytetä jalostukseen.	Käytetään jalostukseen vain tutkitusti terveysilmäisiä koiria. Pyritään saamaan yhdistelmiin mahdollisimman laajoja silmäsairauksista puhtaita sukulinjoja. Käytetään iäkkäämpiä koiria jalostukseen, tutkitaan jalostuskoirien sisarukset	Kärsimyksiä koiralle, sokeutumista, harrastuskoirien eläkkeelle joutumista. Kustannuksia omistajille.

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Kasvattajien lukumäärä vähenee	Rodun haastavuus ja pentujen hankala markkinointi	Tehostetaan tiedotusta	Kasvattajien koulutus ja sitouttaminen tavoitteisiin	Muutamat kasvattajat päättävät rodun tulevaisuudesta, yksittäisten kasvattajien jalostusvalinnat kasvavat merkittäviksi ulkomuodon, luonteen ja jalostuspohjan osalta

6.6. TOIMINTASUUNNITELMA JTO:N TOTEUTTAMISEKSI

Rodun tavoiteohjelma tarkistetaan viimeistään vuonna 2015.

Vuosi	2016	2017	2018	2019	2020
Toimenpiteet	- Silmien ja polvien joukkotarkastus - Luonnetesti/ MH-kuvaus - Terveyskysely - Kasvattaja-päivä	- Silmien ja polvien joukkotarkastus - Luonnetesti/ MH-kuvaus - Terveyskysely - Kasvattaja-päivä	- Silmien ja polvien joukkotarkastus - Luonnetesti/ MH-kuvaus - Terveyskysely - Kasvattaja-päivä	- Silmien ja polvien joukkotarkastus - Luonnetesti/ MH-kuvaus - Terveyskysely - Kasvattaja-päivä	- Silmien ja polvien joukkotarkastus - Luonnetesti/ MH-kuvaus - Terveyskysely - Kasvattaja-päivä

TAVOITE

Kasvattajapäivät

TOTEUTUS

Yhdistys pyrkii järjestämään kasvattajille koulutustilaisuuksia vuosittain, joissa käsitellään rodun terveyteen, perinnöllisyyteen ja ulkomuotoon liittyviä asioita ja ongelmia. Kasvattajapäiville saavat osallistua myös muut kuin kasvattajat.

Silmien- ja polvien joukkotarkastus

Yhdistys pyrkii järjestämään vuosittain silmien ja polvien joukkotarkastuksia, joiden tulokset jalostustoimikunta tilastoi ja tekee vuosittain yhteenvedon julkaistavaksi jäsenlehdessä / vuosikirjassa. Jalostustoimikunta käyttää hyväkseen saatuja tuloksia jalostusyhdistelmiä suositellessaan.

MPS	Yhdistys pyrkii järjestämään MPS-näytteenotton vuosittain
Luonnetesti/ MH-kuvaus	Yhdistys pyrkii järjestämään vuosittain mahdollisuuksien mukaan vähintään yhden luonnetestin tai MH-kuvauksen. Jalostustoimikunta tilastoi ja tekee vuosittain yhteenvedon julkaistavaksi jäsenlehdessä / vuosikirjassa. Jalostustoimikunta käyttää hyväkseen saatuja tuloksia jalostusyhdistelmiä suositellessaan.
Terveyskysely	Yhdistys kerää mahdollisuuksien mukaan rodun omistajilta tietoja koiriaan koskevista terveyteen liittyvistä asioista. Tiedot voi luovuttaa myös anonymisti. Tiedot ovat luottamuksellisia ja jalostustoimikunta käyttää saatuja tuloksia jalostusyhdistelmiä suositellessaan. Tuloksista tehdään vuosittain tilastot. Yhteenveto kaikista tuloksista esitetään kasvattajapäivillä. Terveyskyselyn sisältö tarkistetaan vuosittain.

7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Populaation kokonaistilan ja rakenteen seuranta

- rekisteröinnit
- kasvatetut pentueet / pentumäärät
- tuonnit
- jalostukseen käytetyt urokset ja urosten pentumäärät
- jalostukseen käytetyt nartut ja narttujen pentumäärät
- jalostuspopulaation sukusiitoskerroin
- sukusiitoskerroimet pentueittain
- jalostuskoirien lauseuranta (näyttelytulos)
- jalostuskoirien terveysseuranta: terveystutkimusten määrät (muut kuin silmätutkimus) jalostuskoirilla

Luonteen ja käyttöominaisuuksien seuranta

Terveyden seuranta

- tehdyt silmätarkastukset
- silmätarkastettujen ikärakenne (alle 4 v, 4-8v, yli 8 v)
- tehdyt polvitutkimukset, määrät ja tulokset
- muut terveystutkimukset
- tiedot muista toimikunnalle annetuista terveys / sairaustiedoista
- terveyskyselyissä saatujen tietojen tilastointi

Ulkomuodon seuranta

- näyttelyarvostelut, jalostustarkastukset
- vuosittain kerättyjen tilastotietojen koonti
- ehdotukset muutoksista, joita JTO:hon tulisi seuraavan päivityksen yhteydessä tehdä

Jalostustoimikunta valmistelee JTO:n päivitykset tarvittaessa ja vähintään viiden

vuoden välein, sekä huolehtii SKL:n jalostustieteellisen toimikunnan antamien toimitus- ja käsittelyaikataulujen noudattamisesta. Jalostustoimikunta kerää tietoa ja tiedottaa jäsenilleen rodussa esiintyvien sairauksien tilanteesta. Jalostuksen tavoiteohjelma tulee olemaan kokonaisuudessaan yhdistyksen internet-sivuilla.

8. LÄHTEET

Birgitta Wikström, Koiran sairaudet
Brasilianterrieri-Fox Paulistinha ry
Caes&Cia
Canil Taboao, www.petbrazil.com.br/bicho/caes/anuncios/595002en.htm
CBKC Brazilian kennelliitto
Clube do Fox Paulistinha
Clube do Fox Paulistinha esite WW-04
Eläinsuojelulaki ja –asetus
Hytönen Marjo ja Sainio Kirsi: Brasilianterriereitten kasvattajapäivät
Jalomäki Sari, ELL, Pieneläinsairauksien erikoiseläinlääkäri, Silmätarkastuseläinlääkäri (Apexin Nettiklinikka)
KoiraNet-Jalostustietojärjestelmä
Menna Nina, Vetcare Oy ja Mäntsälän eläinlääkäriasema
Saksan kennelliitto
Suomen Kennelliitto, www.kennelliitto.fi
Sveitsin kennelliitto
Terriers in Finland
Terveyskyselyt

9. LIITTEET

LIITE 1

Viralliset silmätarkastuseläinlääkärit

Aho Jari

Joensuun Pieneläinklinikka, Joensuu
(013) 267 4299

Aminoff Berndt

Porin kaupungin Pieneläinvastaanotto, Pori
(02) 621 3350

Axelson Per Elt

Eläinlääkäriasema Mevet Oy, Helsinki
(09) 5655 600
www.mevet.fi

Axelson Lotta

Eläinlääkäriasema Mevet Oy, Helsinki
(09) 5655 600
www.mevet.fi

Einola-Koponen Eva

Koira-Kissaklinikka/Hund-Kattklinik, Turku
(02) 276 1999
vastaanotto(at)koirakissaklinikka.fi
www.koirakissaklinikka.fi

Elfving Sanna

Hakametsän Eläinlääkäripalvelu, Tampere
(03) 3143 6600
helppu(at)elisanet.fi
www.helppu.fi

Illukka Tuomas

Eläinlääkäriasema Pet-Vet, Turku
(02) 232 0111
illukka(at)netti.fi
www.pet-vet.fi

Illukka Elina

Eläinlääkäriasema Pet-Vet, Turku
(02) 232 0111
www.pet-vet.fi

Jalomäki Sari

Animagi Apex, Helsinki
020 1750070
sari.jalomaki(at)animagi.fi
www.apexvet.fi

Kallioniemi Päivi

Viitaniemen Eläinlääkäriasema, Jyväskylä
010271 5010

Kemppainen Kirsi

Univet Tampere
020 180 0840

Kolisoja Tarja

Porvoon Eläinlääkäriasema, Porvoo
(019) 524 5966
porv.elain(at)dnainet.net
www.porvoonelainlaakariasema.fi

Kärkkäinen Tuomas

Helsinki
041 462 9544
tuomas.kärkkäinen(at)railipispa.fi

Lehtonen Taina

Pieneläinklinikka Kokko-Vet Oy, Kokkola
(06) 822 0455
www.kokko-vet.kpnet.com

Leinonen Aija

Animagi Pakila, Helsinki
020175 0140
www.elainlaakariasematikki.fi
Espoon Eläinlääkäriasema, Espoo
(09) 541 3520
www.elainlaakariasema.fi

Leinonen Martti

Kuopion Yksit. Eläinlääkäriasema, Kuopio
(017) 282 1268
www.kyea.com

Mårtenson Jerker
Animagi Pakila
020175 0190

Nurmi Heikki J
Animagi Tampere
020 175 0180

Nyrhilä Miia
Animagi Seinäjoki
020 1750180

Palojärvi Joanna
Univet Espoo
020 180 0710

Pietilä Elina
Yliopistollinen Eläinsairaala, Helsinki
(09) 191 57201
elina.pietila@fimnet.fi

Pärnänen Juha
Univet Lahti
020 180 0760

Pätilä Jaana
Animagi Lappeenranta
020 175 0090

Ruotsalainen-Ryökkönen Leena
0400 165 842

Sarkanen Marjukka
Imatran Eläinklinikka Oy, Imatra
(05) 473 4200
Eläinlääkäriasema Ahma, Helsinki
040 747 2009
www.eahma.fi
marjukka.sarkanen(at)imatra.fi
<http://personal.inet.fi/koti/sarkanen/elainklinikka>

Sarkanen Pekka
Imatran Eläinklinikka Oy, Imatra
(05) 473 4200

Saimaan Eläinklinikka, Lappeenranta
(05) 452 3150

Eläinlääkäriasema Ahma, Helsinki
040 747 2009
www.eahma.fi

Rovaniemen Eläinklinikka, Rovaniemi
040 7472009
pekka.sarkanen(at)pp.inet.fi
<http://personal.inet.fi/koti/sarkanen/elainklinikka>

Vanhapelto Päivi
Eläinlääkäriasema Vetset, Kirkkonummi
(09) 295 9000
www.vetset.fi

Wickström Kaisa
Animagi Oulu
020 175 0170

LIITE 2**ROTUMÄÄRITELMÄ**

BRASILIAN TERRIERI (TERRIER BRASILEIRO)

Ryhmä: 3

FCI:n numero: 341

Hyväksytty: 06.06.2007 CBKC – Brasilia, FCI 20.11.1998: SKL-FKK 3.9.2013

Alkuperämaa: Brasilia

KÄYTTÖTARKOITUS:

Pienriistan metsästykseen käytettävä koira, vahti- ja seurakoira.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 3 terrierit

alaryhmä 1 isot ja keskikokoiset terrierit

Käyttökoetulosta ei vaadita

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Brasilianterrierin esi-isät eivät ole kotoisin Brasiliasta. 1800 -luvulla ja 1900 -luvun alussa useat nuoret brasilialaiset opiskelivat eurooppalaisissa yliopistoissa, etenkin Ranskassa ja Englannissa. Usein nämä nuoret avioituivat ulkomailla ja kotiin palatessaan heidän vaimonsa toivat mukanaan pieniä terrierityyppejä koiria. Nuoret perheineen palasivat maataloilille, joilta he olivat lähteneet. Pienet koirat sopeutuivat maatalan elämään ja risteytyivät paikallisten koirien kanssa. Näin muotoutui uuden tyyppinen koira, jonka ulkomuoto vakiintui muutaman sukupolven aikana.

Kun kaupungit kehittyivät, niiden suuret keskukset houkuttelivat maanviljelijöitä perheineen ja työntekijöineen. Silloin nämä koirat joutuivat kokemaan toisenkin ympäristömuutoksen

YLEISVAIKUTELMA: Keskikokoinen, solakka ja tasapainoinen koira, jolla on kiinteä, mutta ei liian raskas rakenne. Neliömäisessä rungossa on kauniisti kaartuvat linjat, mikä erottaa sen suoralinjaisesta sileäkarvaisesta kettuterrieristä.

PÄÄ: Ylhäältä katsottuna kolmionmuotoinen, kallon takaosasta leveä. Korvat ovat kaukana toisistaan. Pää kapenee selvästi silmistä lähtien kohti kirsua. Sivulta katsottuna otsapenger on jyrkkä ja kallo kaartuu hieman kohti niskakyhmyä.

Kallo: Kaareva; otsa on kohtalaisen litteä. Ylhäältä katsottuna kallon sivut kaartuvat silmiä kohti. Etäisyys silmän ulkokulmasta korvan kiinnityskohtaan on sama kuin silmien ulkokulmien väli. Otsauurre on hyvin kehittynyt.

Otsapenger: Korostunut.

Kirsu: Kohtalaisen kehittynyt ja väriltään tumma. Sieraimet ovat avoimet.

Kuono: Ylhäältä katsottuna silmien ulkokulmasta kirsun kärkeen tasakylkisen kolmion muotoinen. Kuono on voimakas ja silmien alta hyvin meislautunut, hieman laskeva kuonon tyvi korostaa otsapengertä.

Huulet: Kuivat ja tiiviit, ylähuuli on juuri ja juuri alahuulen päällä peittäen hampaat. Suu sulkeutuu täydellisesti.

Posket: Kuivat ja hyvin kehittyneet.

Hampaat: 42 hyvin kehittyntä hammasta. Säännöllinen leikkaava purenta.

Silmät: Sijoittuneet niskakyhmyä ja kirsun puoliväliin, kaukana toisistaan, silmien ulkokulmien välinen etäisyys on sama kuin etäisyys silmän ulkokulmasta kirsun kärkeen. Silmät katsovat suoraan eteenpäin, ne ovat hieman ulkonevat ja kooltaan suuret. Kulmakaaret ovat hieman korostuneet. Silmät ovat pyöreähköt, avoimet ja

eloisat ja mahdollisimman tummat; ilme on innokas. Sinisillä koirilla silmät ovat siniharmaat, ruskeilla ruskeat, vihreät tai siniset.

Korvat: Kiinnittyneet kallon sivuille samalle linjalle silmien kanssa ja kauas toisistaan korostaen kallon leveyttä. Korvat ovat kolmion muotoiset, teräväkärkiset ja asennoiltaan puolipystyt, korvan kärki on taittunut kohti silmän ulkokulmaa. Korvia ei typistetä.

KAULA: Kohtuullisen pitkä. Kaulan pituus on tasapainossa pään pituuteen nähden. Kaula liittyy sulavasti päähän ja runkoon. Se on puhdaslinjainen, kuiva ja ylälinjaltaan hieman kaareva.

RUNKO: Tasapainoinen ja eliömäinen, ei liian raskas. Ääriviivat ovat sulavan kaarevat.

Säkä: Selvästi erottuva ja liittyy sulavasti lapoihin.

Ylälinja: Kiinteä ja tasainen, nousee hieman säästä kohti lantiota.

Selkä: Suhteellisen lyhyt ja lihaksikas.

Lanne: Lyhyt ja kiinteä, liittyy sulavasti lantioon.

Lantio: Hieman viisto, hyvin kehittynyt ja lihaksikas; hännän kiinnitys on matala.

Rintakehä: Eturinta ei ole kovin korostunut, mutta se on riittävän leveä, jotta eturaajat liikkuvat vapaasti. Rintakehä on pitkä ja syvä, ulottuu kyynärpäiden tasolle.

Rintalasta on pitkä, vaakatasossa kohtuullisesti kaartunut. Kylkiluut ovat kaarevat.

Alalinja ja vatsa: Vatsalinja on hieman kaareva ja kohoaa takaosaa kohti, mutta ei yhtä voimakkaasti kuin whippetillä.

HÄNTÄ: Matalalle kiinnittynyt, pitkä tai luonnostaan lyhyt (luonnontöppö), ei kintereisiin asti ulottuva, vahva ja asennoiltaan yläviisto, ei kierry selän päälle.

Alkuperämaassa yleensä typistetty toisen ja kolmannen nikaman välistä. (Huom. Suomessa typistyskielto).

RAAJAT

ETURAAJAT: Edestä katsottuna suorat, melko kaukana toisistaan ja yhdensuuntaiset takaraajojen kanssa, jotka myös ovat suorat, mutta kauempana toisistaan.

Lavat: Pitkät ja viistoudeltaan 110 – 120°.

Olkavarret: Suunnilleen lapojen mittaiset.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, samalla korkeudella kuin rintakehän alalinja.

Kyynärvarret: Suorat, hoikat ja kuivat.

Ranteet: Avoin kulmaus.

Välikämmenet: Suorat ja hoikat.

Etukäpälät: Tiiviit, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset, jäniksenkäpälän muotoiset, kaksi keskimmäistä varvasta ovat toisia pitemmät.

TAKARAAJAT: Lihaksikkaat ja kaikilta osin sopusuhtaiset; reidet ja sääret ovat hyvin kehittyneet.

Reidet: Hyvin kehittyneet ja lihaksikkaat.

Polvet: Kulmaus ei kovin voimakas.

Sääret: Suhteessa reiden pituuteen ja leveyteen.

Kintereet: Korkeat, kinnerkulma ei kovin voimakas..

Väljalat: Suorat.

Takakäpälät: Tiiviit ja etukäpäliä pitemmät.

LIIKKEET: Tyylikkää, vapaat, lyhyet ja nopeat.

NAHKA: Rungonmyötäinen ja kuiva, ei löysä.

KARVAPEITE

Karva: Lyhyttä, sileää ja hienolaatuista, ei kuitenkaan pehmeää; pinnanmyötäistä ja muistuttaa rotan karvaa. Iho ei näy karvapeitteen läpi. Karva on lyhyempää päässä, korvissa, kaulan alapuolella, eturaajojen sisä- ja alaosassa sekä reisien takapuolella.

Väri: Vallitseva pohjaväri on valkoinen, jossa on mustia, ruskeita tai sinisiä laikkuja. Seuraavat tyypilliset ja rodunomaiset värimerkit tulee aina esiintyä: punaruskeat merkit silmien yläpuolella, kuonon kummallakin sivulla ja korvien reunoissa ja sisäpuolella. Näitä punaruskeita merkkejä voi olla muuallakin rungossa valkoisen ja värialueiden välissä. Päässä ja korvissa tulee aina olla mustaa, ruskeaa tai sinistä; päässä voi olla valkoinen ”pläsi” tai valkoiset merkit mieluiten otsassa ja kuonon sivuilla, mahdollisimman symmetrisesti sijoittuneina.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset 35 - 40 cm, nartut 33 - 38 cm.

Paino: Korkeintaan 10 kg.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- Rakennevirheet
- Käyrät raajat
- Pitkä tai epätyypillinen karvapeite
- Puutteet tyypillisessä rodunomaisessa värityksessä
- Täysin pystyt korvat
- Liian voimakaslihaksiset tai liian löysät lavat

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- Vihaisuus ja liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- Muunlainen kuin hieman viisto lantio
- Ylä- tai alapurenta
- Tasapainoisuuden puute, epätyypillinen rakenne

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Liite 4 Merkittävimmät urokset (pentuja toisessa polvessa)

	Uros	Synt. vuosi	Pennut		
			Pentueet	Yhteensä	Toisessa polvessa
1	JYVÄMÄEN VINTTI WONPIMEE	2005	6	26	175
2	PORTHER DO VALE VERDE	2000	7	41	174
3	EQUADOR DA TERRA DA PITUVA		3	6	148
4	STICK TABOAO	1997	6	28	138
5	JYVÄMÄEN KAKA	2006	7	29	105
6	JIMMY ABSOLUTO	1997	7	34	103
7	BINGO DO TABOAO	1998	4	14	99
8	JYVÄMÄEN VAQUEIRO	2002	4	26	95
9	HALF BF DO ALVORADA DF	2004	8	41	89
10	FREEDOM AGAIN LUTHOR	2003	3	20	89
11	DINGO ABERANY DE MARILU	2004	6	26	82
12	BACANA DO ABSOLUTO		3	3	81
13	JYVÄMÄEN WALIO	2005	5	35	68
14	GUAIBA DO SULFOCK	2001	5	26	67
15	TALISMA DOURADO DO ABSOLUTO	2002	5	31	57
16	BRASHILL ESPLENDIDO	2008	3	19	53
17	JYVÄMÄEN KARAMELLO	2006	3	15	48
18	FREUD DA TERRA DA PITUVA		1	1	46
19	BONITAO DO ABSOLUTO	2003	5	33	44
20	TALLITONTUN SYLVESTER	2003	2	14	43